

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์

ที่มา : คลินิกวัณโรค กลุ่มงานผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์

แนวทางการดำเนินงานด้านรักษาวัณโรคโดยวิธี DOTS

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการบริการจัดการรักษาผู้ป่วยวัณโรคให้ได้รับการรักษาถูกต้องครบถ้วน
2. เพื่อให้การรักษาได้ผลดี ป้องกันการแพร่เชื้อ
3. เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะเชื้อดื้อยา
4. เพื่อแนวทางการดำเนินงานให้ผู้ปฏิบัติใช้เป็นคู่มือดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง เป็นแนวทางเดียวกันและได้รับความเชื่อถือ
5. เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาที่มีคุณภาพและใช้สูตรยาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
6. เพื่อให้มีระบบการส่งต่อผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ
7. เพื่อให้ระบบการบันทึกและรายงานถูกต้อง

อุปกรณ์ที่ใช้ในการบริการผู้ป่วยวัณโรค

1. คู่มือแนวทางการควบคุมวัณโรค ในกรุงเทพมหานคร
2. Tuberculosis Treatment Care TB 01
3. บัตรบันทึกกำกับการรับประทานยา
4. สมุดทะเบียน TB Register
5. แบบฟอร์มการส่งตรวจหาเชื้อวัณโรค
6. แบบฟอร์มการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรค TB 09
7. แบบฟอร์มการตรวจวินิจฉัยด้วยภาพถ่ายรังสีทรวงอก (CXR)
8. สมุดบันทึกสถิติผู้ป่วยวัณโรคประจำวัน
9. ISONIAZID (100 mg)
10. RIFAMPICIN(300 mg)
11. RIFAMPICIN(450 mg)
12. PYRAZINAMIDE(500 mg)
13. ETHAMBUTOL(400 mg)
14. KANAMYCIN (1 g)
15. STREPTOMYCIN(1 g)
16. ซองยาจัดแยกยา 1 ซองต่อ 1 วัน

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ผู้ป่วยวัณโรคที่มารับบริการตรวจวินิจฉัย โดยแพทย์ดังนี้
  - 1.1 ผู้ป่วยรายใหม่ ที่มาตรวจที่แผนกผู้ป่วยนอก
  - 1.2 ผู้ป่วยรายเก่า ที่มาตรวจที่แผนกผู้ป่วยนอก
  - 1.3 ผู้ป่วยวัณโรค ที่ส่งต่อมารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ ในแผนกผู้ป่วยนอก
  - 1.4 ผู้ป่วยใน ที่แพทย์ตรวจวินิจฉัยในหอผู้ป่วย
2. เมื่อแพทย์ตรวจวินิจฉัยเบื้องต้นแล้วแพทย์มีคำสั่ง
  - 2.1 ส่งเก็บเสมหะด้วยวิธีข้อมเชื้อ 3 ครั้ง
  - 2.2 ส่งเก็บเสมหะด้วยวิธีเพาะเชื้อ
  - 2.3 ส่งทดสอบทูเบอร์คูลิน
  - 2.4 ส่งวินิจฉัยด้วยภาพถ่ายรังสีทรวงอก
  - 2.5 ส่งตรวจวินิจฉัยอื่น ๆ ตามดุลยพินิจของแพทย์หลังจากแพทย์มีคำสั่งการรักษาแล้วส่งผู้ป่วยไปพบเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ
- 2.6 ส่งผู้ป่วยพบผู้ประสานงานวัณโรคเพื่อขึ้นทะเบียนผู้ป่วยใหม่
3. เมื่อทราบผลการตรวจวินิจฉัยแล้ว ส่งพบแพทย์เพื่อวินิจฉัยผล
  - 3.1 เสมหะที่ส่งข้อมเชื้อ
  - 3.2 เสมหะที่ส่งเพาะเชื้อ
  - 3.3 ผลการทดสอบทูเบอร์คูลิน
  - 3.4 ผลการวินิจฉัยด้วยภาพถ่ายรังสีทรวงอก
  - 3.5 ผลการตรวจวินิจฉัยอื่น ๆ ที่แพทย์มีคำสั่งการรักษาหลังจากนั้นแพทย์มีคำสั่งขึ้นทะเบียนผู้ป่วยวัณโรคและให้ยาตามระบบการรักษาวัณโรคตามแผนงานวัณโรคแห่งชาติ หรืออื่น ๆ ตามคำสั่งการรักษาแพทย์ รวมทั้งผู้ป่วยวัณโรคที่ส่งต่อมารับบริการรักษาและผู้ป่วยวัณโรคที่แพทย์ส่งต่อไปรับการรักษาที่อื่นด้วย
4. เมื่อแพทย์วินิจฉัยแล้ว มีคำสั่งการรักษาวัณโรคให้ส่งผู้ป่วยมารับยาที่คลินิกวัณโรค กลุ่มงานผู้ป่วยนอกเพื่อขึ้นทะเบียนผู้ป่วยวัณโรค และนัดพบแพทย์ตามคำสั่ง กรณีส่งต่อผู้ป่วย
  - 4.1 ลงแบบฟอร์มการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรค TB 09
  - 4.2 โทรศัพท์ติดต่อประสานงานหน่วยงานที่ส่งต่อผู้ป่วยในเขตกรุงเทพมหานคร
  - 4.3 แนบจดหมายตอลกลับโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ในกรณีส่งต่อผู้ป่วยไปต่างจังหวัด
5. เจ้าหน้าที่คลินิกวัณโรค กลุ่มงานผู้ป่วยนอกจัดยาให้ผู้ป่วยตามระบบการรักษาวัณโรคที่แพทย์สั่งไว้ในคำสั่งแพทย์ โดยนัดผู้ป่วยรับยาทุก 7 วันในช่วง Initial phase และช่วง Continuation phase และมีใบกำกับการกินยาวัณโรคและให้มารับยาตามนัด ส่งผู้ป่วยไปรับการรักษาวัณโรคในสถานพยาบาลที่ผู้ป่วยแจ้งความประสงค์ตามแบบฟอร์มการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรค

6. นัดผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนแล้วพบแพทย์ ในคลินิกวัณโรคทุกบ่ายวันจันทร์ของทุกสัปดาห์ โดยมีแพทย์ดูแลในคลินิกประจำทุกบ่ายวันจันทร์ของทุกสัปดาห์
7. เมื่อผู้ป่วยรับประทานยาครบในช่วง Initial phase ให้ผู้ป่วยส่งเสมหะแบบย้อมเชื้อ 3 ครั้ง เพื่อตรวจวินิจฉัยและรับยาในช่วง Continuation phase ตามคำสั่งแพทย์ และผู้ป่วยที่กินยาครบ Course แล้วให้ผู้ป่วยส่งเสมหะแบบย้อมเชื้อ 3 ครั้ง และวินิจฉัยด้วยภาพถ่ายรังสีทรวงอก เพื่อสรุปผลการวินิจฉัย และจำแนกผลการรักษาตามคำสั่งการรักษาของแพทย์
8. เมื่อแพทย์มีคำสั่งการรักษาครบแล้วส่งให้เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการ รวมทั้งคลินิก วัณโรคดำเนินการและรวบรวมสถิติ ลงแบบบันทึกข้อมูลให้ครบถ้วน ส่งตามสายงานที่เกี่ยวข้องตามระบบการรายงาน ในส่วนผู้ป่วยที่รักษาครบ Course แล้วเกิดการรักษาวัณโรคคือยา (Multi Drug Resistant Tuberculosis ,MDR – TB) ให้แพทย์วินิจฉัยในการส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาที่อื่นและลงแบบฟอร์มการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรค
9. คลินิกวัณโรค จัดทำรายงานงวดของ TB 07, TB07/1, TB 08 ให้ถูกต้อง สรุปส่งตามกำหนด

แผนผังการปฏิบัติงานการบริการผู้ป่วยวัณโรคโรงพยาบาลราชพิพัฒน์

